

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Гевлич І.Г.

*доцент кафедри маркетингу та бізнес-аналітики
Донецький національний університет імені Василя Стуса
м. Вінниця, Україна*

Онлайн-, або дистанційне навчання стало звичною практикою останні три роки в Україні та світі. За визначенням Міністерства освіти і науки України цей термін слід розуміти як такий процес набуття компетентностей, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у середовищі, що функціонує на базі педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1]. Оскільки онлайн-навчання до 2020 року не було традиційним для більшості освітніх закладів, очевидна потреба пошуку найбільш ефективних засобів вирішення освітніх завдань при його організації.

Дослідження організації дистанційного навчання активно здійснювалося останні роки численними науковцями та педагогами-практиками, зокрема, Л. Ткаченко, О. Хмельницькою, М. Медведєвою, О. Жмурко, І. Криворучко, М. Ковтанюк, С. Дрібас, О. Пінською, О. Даценко у роботах [2-4]. Однак, вказані дослідження розкривали в основному особливості організації викладацько-студентської взаємодії. З урахуванням потреби акцентування уваги на найбільш доцільних способах вирішення освітніх завдань, слід продовжити дослідження.

Метою роботи є ідентифікація інформаційних технологій, найбільш ефективних для вирішення різних освітніх завдань в рамках дистанційного освітнього процесу.

Говорячи про організацію онлайн навчання у вітчизняних закладах освіти, відмітимо, що досліджуваний процес не є у повній мірі дистанційним, а тільки передбачає використання дистанційних технологій, тобто сполучення

педагогічних та комунікаційних технологій, притаманних традиційному освітньому процесу.

Так, у більшості українських ЗВО відбувається комунікація у режимі реального часу викладачів та здобувачів освіти в рамках проведення лекцій, практичних та лабораторних занять, заходів підсумкового контролю, підготовки та презентації результатів групових проектів, самостійної та наукової роботи, курсових та кваліфікаційних робіт. Це означає потребу не тільки передачі контенту навчальних курсів та зворотнього зв'язку щодо виконаних завдань чи проведених тестів, а й організації чатів, форумів, відео-конференцій для обговорення поточних питань. Крім того, виконання робіт в умовах «open book» вимагає використання варіативних, індивідуальних завдань, завдань на аналіз та критичне мислення. Без застосування інформаційних технологій організація такого освітнього процесу була б надто трудомісткою, а формування ряду необхідних компетентностей (на кшталт здатності працювати в команді) – неможливим. Розглянемо, які ІТ-сервіси дозволять ефективно вирішувати поставлені завдання.

Для чіткого структурування навчального матеріалу з можливостями його часткової чи повної актуалізації, використання відео- та аудіододатків, налаштування швидких посилань на веб-ресурси, застосування різноманітних завдань та форм контролю, організації активної взаємодії учасників освітнього процесу через форуми, коментарі, журнали оцінок доцільно використовувати платформу Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) [5]. Вона дозволяє здобувачам керувати освітнім процесом усвідомлено, розподіляючи час на завдання. Платформа є безкоштовною, відкритою системою, що доступна з будь-яких пристроїв, не потребує для своєї роботи платного програмного забезпечення та має тільки один значний недолік – неможливість організації відеоконференцій, що часто є необхідною умовою організації ефективного освітнього процесу.

Такого недоліку позбавлені ІТ-сервіси Microsoft Office-365, серед яких найбільш популярними та ефективними для вирішення різних освітніх проблем

є Outlook (корпоративна електронна пошта), Office Online (Word, Excel, PowerPoint – текстовий, табличний процесори, застосунок для створення та відтворення презентацій), OneDrive for Business (хмарне сховище), SharePoint (комплекс продуктів для роботи з корпоративною інформацією), Teams (центр командної роботи, що інтегрує в спільному середовищі користувачів, контент, засоби, необхідні для ефективної роботи), а також Календар, Skype for Business, OneNote, Forms, Yammer, Planner тощо [6]. Розмаїття сервісів Microsoft демонструє можливість задоволення будь-яких потреб організації освітнього процесу, а недоліком є їх платність. Наразі компанією наданий безкоштовний доступ до сервісів освітнім установам, але існує момент невизначеності, пов'язаний із перетворенням Microsoft Office-365 у Microsoft 365 і відповідними очікуваними змінами сервісів.

Такими ж універсальними, але безкоштовними є сервіси Google: Документи (текстовий редактор, табличний редактор, служба створення презентацій), Drive (хмарне сховище), Classroom (інтерактивна платформа організації структурованого освітнього потоку), Календар, Scholar, Translate тощо [7]. Сервіси доступні з будь-якого пристрою, а їх недоліком можна назвати величезне різноманіття і постійне удосконалення, що вимагає оновлення навичок роботи із сервісами.

Таким чином, можна зробити висновок, що для вирішення окремих освітніх завдань ефективними є навчальна платформа Moodle, IT-сервіси Microsoft та Google, які мають свої переваги та недоліки. Це обумовлює потребу сполучення різних сервісів та безперервного навчання навичкам їх використання.

Пошук шляхів вирішення проблем розробки навчальних курсів з використанням різних IT-сервісів буде напрямом подальших досліджень.

Література:

1. Організація дистанційного навчання: методичні рекомендації. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/distancijne-navchannya>.

2. Ткаченко Л. В.; Хмельницька О. С. Особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладу вищої освіти. URL: <http://ephsheir.uhsp.edu.ua/handle/8989898989/6028>.

3. Медведєва М. О., Жмурко О. І., Криворучко І. І., Ковтанюк М. С. Організація продуктивної взаємодії між учасниками освітнього процесу в умовах дистанційного навчання: аналіз сучасних додатків. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34756/Medvedieva.pdf?sequence=1>.

4. Дрібас С., Пінська О., Даценко О. Особливості організації викладацько-студентської взаємодії в умовах дистанційного навчання. URL: https://prap.rv.ua/index.php/prap_rv/article/view/205.

5. Що таке Moodle. URL: <https://moodle.org/mod/page/view.php?id=8174>.

6. Microsoft Support. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua>.

7. Support.Google. URL: <https://cutt.ly/MMgdXnV>.